

Til:

NVE

Sak: Høringsuttalelse 202421905

Tou Mølle fikk 03.06.2022 innkalling til konsesjonssøknad vedr. fortsatt drift. Men kraftselskapet Småkraft a.s ble allerede 20.04.2020 varslet med referansenr. 201208310-26 om at det i henhold til føringer gitt i Regional plan for vannforvaltning i Rogaland 2016-2021 er aktuelt å åpne Tauvassdraget for å sikre oppvandring av anadrom fisk (laks og sjøaure), og for å ta vare på ål og elvemusling, som begge er truede arter.

Så fikk Småkraft gjennom årene som er passert, flere utsettelse for ovenfor nevnte levering av konsesjonssøknad, og nå ca. nærmere 5 år etter første varsel er konsesjonssøknad under behandling, og NVE har oppfordret til høringsuttalelser.

I søknad innsendt av Småkraft a.s er 2 alternativer utenom fortsatt drift med ca. 3,9 GWh, der sistnevnte umulig kan aksepteres. Både alternativ 1 og 2 inneholder en oppgitt minstevannføring på 410 ltr./sek. I fra Bjørheimsvatnets demning før Tauåna er elveløpet dekket med relativt store og mindre kampesteiner (se vedlagt bilder) og en gjennomstrømning av bare 410 liter pr. sekund vil umulig kunne fungere som oppvandringsmulighet for hverken laks eller sjøaure, og heller ikke levelige forhold for elvemusling samt dårlig for ål. En minstevannføring må flerdobles fra 410 ltr/sek.

I de siste årene har Tou Mølle blitt drevet med full utnyttelse av Tauvassdragets energimuligheter, og man har produsert for fullt med kraftselskapets Francisturbin i mindre enn halvparten av tiden. Bjørheimsvatnet er da blitt regulert opp/ned i noen tilfeller over 1 meter. Dette har så både skapt problemer for oppsittere langs Bjørheimsvatnet med en del skader på mindre bygninger ved brygger, men enda verre med fullstendig tørrlagt Tauåna (se bildene).

I tillegg til dette henviser jeg til innsendt høringsuttalelse fra Tau elveeigarlag og andre som nok i tillegg har andre momenter knyttet til blant annet havbrukslinje ved Strand videregående skole og til det komplette naturlivet langs Tauvassdraget som vil lide videre med begge alternativene til Småkraft a.s.

Konklusjon: Det må uten tvil fullt og helt nektes konsesjon for videre kraftproduksjon fra Tauvassdraget, og min begrunnelse er:

Vannressursloven § 25 lyder: "Konsesjon kan bare gis hvis fordelene ved tiltaket overstiger skader og ulemper for almene og private interesser som blir berørt i vassdroget eller nedbørfeltet.»

mvh – Øyvind Larsen – Slåtteveien 14 – 4331 Ålgård
(Grunneier langs Bjørheimsvatnet av Ryfylkeveien 2241 – 4120 Tau)

Begge bildene ovenfor viser hvordan Tauåna har sett ut med omtrent NULL vannføring mens demningen har vært heilt stengd og med ulevelige forhold for alt liv. Dette har nå skjedd i perioder på uker og ikke dager, mens man ventet på nivåstigning i Bjørheimvatnet. Dette har nå foregått i flere år uten reaksjon fra hverken NVE, Strand kommune eller Statsforvalteren i Rogaland. Her kan ikke hverken 410 ltr/sek eller 1000 ltr/sek fungere som minstevannføring.

Tauvassdragets framtid

Konsesjon må nektes

Kraftselskapet Småkraft a.s har nå i flere år hatt mulighet å produsere 3,9 GWh elektrisk kraft pr. år fra det ca. 22 km lange Tauvassdraget uten konsesjon. I Regional plan for vannforvaltning i Rogaland er det nå aktuelt å gjenåpne Tauvassdraget for påny å sikre oppvandring av anadrom fisk som laks og sjøaure, samt for å ta vare på de rød-listede og truede artene ål og elvemusling, som begge er truede arter. Hittil har kraftselskapet drevet en svært kraftig utnyttelse av vannmengden i vassdraget, og på grunn av stor Francisturbin som ikke kan kjøre kontinuerlig, så må man regulere innsjøene Bjørheimsvatnet og Tysdalsvatnet for kraftverkets behov. Denne reguleringen har nå i flere år foregått på den måten at Bjørheimsvatnet, som er nærmest kraftverket, er blitt regulert maksimalt over 1 meter. Denne reguleringen har blitt gjennomført på en slik måte at nederste elv, Tauåna, i perioder på flere dager, opptil et par uker avhengig av nedbør, har ligget fullstendig tørr uten noen som helst vannføring. Dette har da skjedd i ei elv som inneholder både ål og elvemusling.

Nå har kraftselskapet Småkraft a.s levert sin konsesjons søknad som inneholder 2 alternativer med ulik størrelse på strømproduksjon, men i begge alternativene er det opplyst at man vil legge opp til en minstevannføring på 410 liter pr. sekund. En så liten minstevannføring vil garantert ikke kunne fungere i Tauåna som består av flere meters bredde og med store og små kampesteiner.

Dersom målet for ansvarlige i Rogaland fylke er å gjenåpne dette vassdraget for laks og sjøaure, så kan ikke dette vassdraget i hele tatt kombineres med el-kraft produksjon. Det maksimale alternativet på 10,3 GWh er mindre enn det 1 stk. typisk vindturbin produserer. At man da skal tillate et slikt mini vannkraftverk å fortsette å skade eller ødelegge vernede arter, er uholdbart. Ulempene er større enn fordelene.

Øyvind Larsen

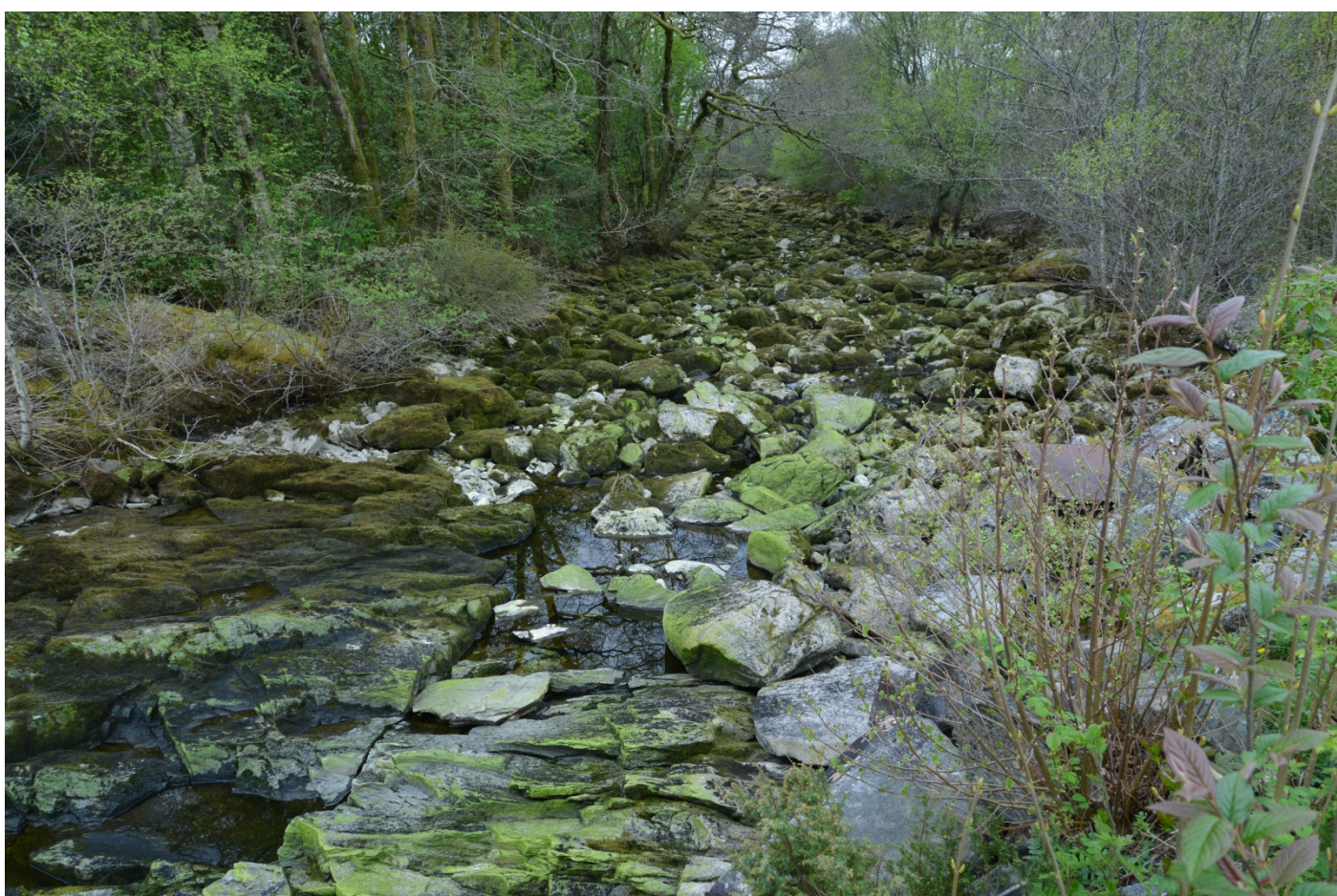
Tilleggskommentar

Ovenfor nevnte høringsuttalelse fra undertegnede samt innlegget «Tauvassdragets framtid er sendt tidligere til dere alle. Imidlertid føler jeg det er behov for å framheve NÅ-SITUASJONEN som pågår mens NVE behandler kraftselskapets konsesjons-søknad i 2 alternativer. Begge alternativene inneholder en teoretisk, men etter kvalifisertes mening i praksis håpløs minstevannføring på ca. 400 ltr./sek..

Årsaken til denne gjentatte innsendelsen skyldes altså NÅ-SITUASJONEN. Mens NVE behandler konsesjonssøknaden, driver Småkraft fremdeles med sin uholdbare tørrlegging av nederste del av vassdraget. Jeg har i lengre tid, flere år, fulgt med på hvordan kraftselskapet Småkraft a.s med sin regulering legger den nederste elva i vassdraget – «Tau-åna» - fullstendig tørr og med forhold som utrydder rød-listet elvemusling og ål. De 2 bildene nedenfor, som ble fotografert i går 27.042025, viser altså påny denne nevnte tørrleggingen.

Nederste stemmen i Bjørheimsvatnet fullstendig lukket også 27.04.2025

Elveløpet like nedenfor stemmen med mosegrodde steiner som beviser langvarig tørrlegging gjennom flere lange perioder i flere år utført av Småkraft a.s. Dette bildet er også tatt 27.04.2025.